

Deltagande i folkbildnings- verksamhet

— Samverkan i studieförbunden

FÖRORD

Av regeringens beslut om riktlinjer (U2024/01346) för budgetåret 2025 framgår bland annat att Folkbildningsrådet ska redovisa hur rådet skulle kunna sammanställa information om vilka medlemsorganisationer, underföreningar till medlemsorganisationer och övriga samverkansparter som under föregående verksamhetsår har deltagit i den statsbidragsfinansierade verksamheten. Genom denna rapport redovisar Folkbildningsrådet sina förslag i enlighet med riktlinjerna.

I arbetet med att ta fram rapporten har Folkbildningsrådet inhämtat synpunkter från studieförbunden och från företrädare för Statistiska centralbyrån (SCB), som tar emot studieförbundens verksamhetsrapportering i dag.

Folkbildningsrådet

Anna-Karin Lindblom

Generalsekreterare

INNEHÅLL

1	Studieförbunden är en del av civilsamhället	4
2	Medlemsorganisationer och övriga samverkansparter	5
2.1	Vad innebär det att delta?	5
2.2	Vilka är medlemsorganisationer, underföreningar och övriga samverkansparter?.....	5
2.3	Vilka krav ställer Folkbildningsrådet vid samverkan?	9
3	Verksamhetsrapportering och deltagarrapportering	10
3.1	Verksamhetsrapportering och deltagarrapportering.....	10
3.2	Redovisning av medlemsorganisation och samarbetsorganisationer ..	11
3.3	Studieförbundens offentliga redovisning	12
4	Folkbildningsrådets förslag	13
4.1	Förslag	13
4.2	Konsekvenser av förslaget	14
4.3	Förslag till finansiering	16

1 Studieförbunden är en del av civilsamhället

Med det civila samhället avses en arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor organiserar sig och agerar tillsammans för gemensamma intressen. Civilsamhällets totala omfattning är nästan omöjlig att uppskatta. Föreningar, klubbar och andra grupper bildas utifrån människors behov och önskemål. Alla aktiviteter som inte begränsats av lagen kan bedrivas inom civilsamhället: dess medlemmar spelar paddel och fördelar nobelpris, driver sjukhus, håller loppmarknader och mycket däremellan.

När kriser inträffar är människor i civilsamhället ofta snabba med att bidra med det stöd som myndigheter, företag och familjer inte hinner eller kan få på plats; inom samhällsberedskapen eller i mellanmänniskliga relationer. I vardagslivet finns läxhjälp, idrottsträningar, bokcirklar och körsång. I hela landet förhandlar arbetsmarknadens parter avtal, församlingar håller gudstjänster och bostadsrättsföreningar äger bostäder. Det är svårt att inte, på något plan, beröras av civilsamhället och en stor del av civilsamhället berörs av folkbildningen.

Bland de ideella organisationer i civilsamhället som är registrerade som formella organisationer har SCB räknat över 265 000. De organisationerna anställde 2025 nästan 192 000 personer, vilket motsvarar 3,7 procent av landets förvärvsarbete – ungefär lika många som hela hotell- och restaurangnäringen. Av dessa organisationer är många studieförbundens medlemsorganisationer eller övriga samverkansparter.

Organisationerna som beskrivs i den här rapporten är ett tvärsnitt av civilsamhället. Att lägga dem alla i samma kategori kan dölja den stora mångfald och betydelse som ryms inom deras verksamhet. Därför är det viktigt att bära i åtanke att civilsamhället inte är en enhet utan nästan lika varierat som samhället i stort.

2 Medlemsorganisationer och övriga samverkansparter

2.1 Vad innebär det att delta?

Av regeringens riktlinjer framgår att Folkbildningsrådet ska redovisa hur rådet skulle kunna sammanställa information om vilka medlemsorganisationer, underföreningar till medlemsorganisationer och övriga samverkansparter som under föregående verksamhetsår har deltagit i den statsbidragsfinansierade verksamheten.

När organisationer deltar i studieförbundens statsbidragsfinansierade verksamhet kallas det inom folkbildningen för en samverkan. Organisationen och studieförbundet samverkar om att *genomföra* verksamheten som individerna *deltar i*.

Av detta skäl har det varit en nödvändig del av uppdraget att definiera hur begreppet ”deltagit” ska användas i redovisningen. I rapporten ska med ”deltagit” förstås en organisation som studieförbundet har samverkat med för att genomföra en statsbidragsfinansierad folkbildningsverksamhet.

2.2 Vilka är medlemsorganisationer, underföreningar och övriga samverkansparter?

I riktlinjerna från regeringen framgår att medlemsorganisationer, deras underföreningar och övriga samverkansparter ska redovisas. Studieförbunden använder också kategorin nationella samarbetsorganisationer som i denna redovisning ingår i övriga samverkansparter.

Medlemsorganisationer och deras underföreningar

Alla studieförbund som tar emot statsbidrag är ideella föreningar och har medlemsorganisationer med demokratiskt inflytande över studieförbundet.

Det demokratiska inflytandet innebär bland annat rätten att delta och rösta på stämmor, att skicka in motioner och lägga förslag till beslut samt att företrädare för medlemsorganisationen kan väljas till styrelser och liknande organ.

Antalet nationella medlemsorganisationer varierar från 5 till 49 organisationer per studieförbund och uppgår till 24 i genomsnitt. Tillsammans har studieförbunden 190 nationella medlemsorganisationer. De nationella medlemsorganisationerna består i sin tur oftast av underföreningar i form av regioner, distrikt, kretsar, lokalföreningar och församlingar. Dessa är ofta också medlemmar i studieförbundet på motsvarande nivå, vanligtvis distrikts- och avdelningsnivå.

I en del studieförbund kan också en förening bli medlem i studieförbundet på lokal nivå utan att tillhöra ett riksförbund som är en nationell medlemsorganisation i studieförbundet.

Även om en lokal förening genom sin riksorganisation har ett medlemskap i ett studieförbund på lokal nivå kan verksamhet ändå ske i samverkan med ett annat studieförbund. Detta kan bland annat bero på att det egna studieförbundet inte finns på orten.

Medlemsorganisationerna speglar i allmänhet studieförbundets historia, profil och identitet.

Tre exempel på studieförbundens medlemsorganisationer är följande:

- Svenska kyrkan är medlemsorganisation i Sensus studieförbund och har 13 stift, 600 pastorat och 1 271 församlingar. Därtill finns 26 församlingar utomlands. Sensus och Svenska kyrkan samverkar om konserter, körverksamhet och andra kulturella evenemang. Studieförbundet bidrar med pedagogiskt stöd och metodmaterial inom ämnen som tro, livsfrågor och samhällsengagemang. De arbetar också gemensamt för att främja existentiell hållbarhet och stärka demokratin. Genom folkbildning och dialog vill de motverka polarisering och skapa hopp och mod i samhället. Studieförbundet erbjuder även utbildningar för kyrkans anställda och ideella medarbetare, inklusive ledarskapsutbildningar och processledning.
- Svenska Jägareförbundet, som är medlemsorganisation i Studieförfrämjandet, är organiserat i 22 länsjaktvårdsföreningar som i sin tur delar in sin verksamhet i 296 jaktvårdskretsar med cirka 2 000 lokalorganisationer. Tillsammans genomförs utbildningar inom exempelvis jaktetik, viltkunskap, lagstiftning, vapenhantering,

skytte, viltvård och föreningskunskap. Det största samarbetet mellan Studieförbundet och Jägareförbundet är Jägarskolan som är en teoretisk och praktisk förberedande utbildning inför jägarexamen där blivande jägare utbildas inom 16 kompetensområden som definierats av Naturvårdsverket. I arbetet med Jägarskolan ansvarar Studieförbundet för kursadministrationen och ansvaret delas med Jägareförbundet kring rekrytering, utbildning och fortbildning av ledarna. Detta samarbete sker såväl nationellt som på lokal och regional nivå.

- SPF Seniorerna är medlemsorganisation i Studieförbundet Vuxenskolan och är uppdelat i 26 distrikt som tillsammans har 750 föreningar runt om i landet. Organisationerna samverkar om studiecirkelar inom en rad ämnen, såsom språk, IT, hantverk, samhällsfrågor och kultur. Dessa cirkelar syftar till att ge äldre personer meningsfull sysselsättning och möjlighet att träffa nya människor, vilket kan bidra till att öka den sociala sammanhållningen och minska känslor av ensamhet och isolering. Genom att erbjuda utbildning och aktiviteter för seniorer kan folkbildningsverksamheten också bidra till att äldre personer behåller sin självständighet och engagemang i samhället.

Övriga samverkansparter

På den nationella nivån finns också organisationer som studieförbunden har ingått samarbetsavtal med. Till skillnad från medlemsorganisationerna har en sådan övrig samverkanspart inte något inflytande i studieförbundens organisation. Däremot har de i likhet med medlemsorganisationerna vanligen underföreningar i form av regioner, distrikt, kretsar och lokalföreningar.

De övriga samverkansparterna utgörs även av lokala föreningar som studieförbunden inte har en nationell relation till. Kategorin innefattar också stiftelser, ekonomiska föreningar, kommuner, regioner, myndigheter och företag. Detta gör det hela till en mycket bred kategori av olika typer av organisationer.

Däremot ingår inte löst organiserade grupper av deltagare, som till exempel en kamratcirkel eller musikgrupp, i kategorin övriga samverkansparter. Sådana följs i stället genom deltagarstatistiken, det vill säga statistiken över enskilda som deltar i studieförbundens verksamhet.

Gemensamt för kategorin övriga samverkansparter är alltså att de inte har något demokratiskt inflytande i studieförbunden utan utgångspunkten är att samarbeta om folkbildningsverksamhet.

Fyra exempel på övriga samverkansparter är:

- Unga Hörselskadade är samarbetsorganisation till ABF och är en riksorganisation med fyra lokalföreningar. Studieförbundet stödjer Unga Hörselskadade i att genomföra studiecirklar och utbildningar som syftar till att stärka ungas självförtroende samt ledarskapsförmåga. Det handlar exempelvis om utbildningar där deltagarna lär sig om föreningsarbete, styrelseuppdrag och hur man arrangerar inkluderande aktiviteter. Studieförbundet och Unga Hörselskadade samverkar även om kultur- och fritidsaktiviteter där unga med hörselskada kan träffas, skapa och utbyta erfarenheter. Dessa aktiviteter syftar till att skapa gemenskap och främja deltagarnas personliga utveckling.
- Senioruniversitetet är en samarbetsorganisation till Folkuniversitetet och har 34 föreningar spridda över landet. En central del av organisationernas samverkan är att erbjuda studiecirklar och föreläsningar inom en mängd olika ämnen, såsom språk, konst, historia, filosofi, hälsa och teknik. Till exempel erbjuder Linköpings Senioruniversitet konstvisningar, musikcaféer och teaterföreläsningar för sina medlemmar.
- Teaterföreningen Sigurd i Eskilstuna samverkar med Studieförbundet. Tillsammans utvecklar de det lokala kulturlivet genom teater- och dansverksamhet. Genom studiecirklar, föreläsningar och kulturevenemang erbjuds såväl erfarna som nyfikna möjligheten att tillsammans fördjupa sig inom teater men även inom ljudteknik, manusarbete och föreningsteknik. Studieförbundet utbildar föreningens ledare, tekniker och styrelsemedlemmar samt lånar ut lokaler och utrustning för cirklar och kulturarrangemang, de fungerar även som pedagogiskt stöd samt hjälper till med marknadsföring och nätverkande.
- Biblioteket i Kungsör, det vill säga Kungsörs kommun, samverkar med Studieförbundet Vuxenskolan och har haft ett nära samarbete som främjar folkbildning och kulturella aktiviteter för invånarna i Kungsör. Tillsammans har de arrangerat författarsamtal, föreläsningar och andra evenemang som syftar till att stärka det

lokala kulturlivet och erbjuda meningsfulla mötesplatser för kommunens invånare.

2.3 Vilka krav ställer Folkbildningsrådet vid samverkan?

När studieförbunden samverkar med andra organisationer kräver Folkbildningsrådet att den gemensamma verksamheten ska följa samma villkor som all annan verksamhet som finansieras med statsbidraget till folkbildningen. Dessutom har studieförbundet ansvar för att all verksamhet som arrangeras i samarbetet genomförs i enlighet med statsbidragsvillkoren. Statsbidrag som studieförbunden använder vid samverkan ska vara kopplad till genomförandet av specifik folkbildningsverksamhet. Föreningsverksamhet såsom sammanträden, förenings- eller planeringsmöten och liknande, kan inte finansieras med statsbidraget.

3 Verksamhetsrapportering och deltagarrapportering

I detta avsnitt beskrivs kortfattat vilken redovisning studieförbunden gör i dag när det gäller verksamhet och samverkan.

3.1 Verksamhetsrapportering och deltagarrapportering

Varje studiecirkel och kulturprogram som studieförbunden genomför med stöd av statsbidrag redovisas av studieförbunden till Statistiska centralbyrån (SCB) efter avslutat verksamhetsår.

Deltagarna i studiecirkelarna registreras med hjälp av personnummer vilket möjliggör analys av deltagargrupper utifrån till exempel kön, utbildningsbakgrund, var i landet man bor och om man är ny i folkbildningen. Det går även att följa deltagande utifrån ämnen. Deltagandet sammanställs och redovisas som en del av Sveriges officiella statistik av SCB på myndighetens webbplats.

Folkbildningsrådet gör också sammanställningar och rapporter som går att ladda ned på folkbildningsradet.se.

Exempel på uppgifter i studieförbundens verksamhetsrapportering:

- Verksamhetsår, förbund, avdelning, distrikt
 - Identifikation av vem som rapporterar och var.
- Län och kommun (kod enligt SCB:s system)
 - För geografisk analys.
- Typ av arrangemang
 - Exempel: folkbildning, kommunalt uppdrag, regionfinansierad utbildning med flera.
- Verksamhetsform

- Exempel: studiecirkel, kulturprogram, annan folkbildningsverksamhet.
- Målgruppsinriktning
 - Till exempel inrikes respektive utrikes födda, personer med olika typer av funktionsnedsättningar (rörelse, syn, hörsel, NPF osv.).
- Ämnesinriktning
 - Kodas för att visa vad cirklar och program handlar om.
- Antal sammankomster och studietimmar
 - Hur många gånger och hur lång tid verksamheten pågått.
- Antal deltagare, män, kvinnor, ålderskategori
 - Statistik för deltagardemografi.
- Eventuell distansverksamhet
 - Kodas om det är helt eller delvis på distans.
- Medarrangörer
 - Om till exempel ett bibliotek, annan förening eller ett annat studieförbund är involverat.
- Medverkande i kulturprogram
 - Specificerar vilka typer av kulturarbetare som varit involverade, om de är yrkesverksamma eller ej.
- Offentlig eller intern verksamhet
 - Offentlig (öppen för alla), intern (riktad till förening, boende på institution, m.m.).

3.2 Redovisning av medlemsorganisation och samarbetsorganisationer

Studieförbunden redovisar sina nationella medlemsorganisationer och ofta även nationella samarbetsorganisationer i sina verksamhetsberättelser och årsredovisningar. Dessa lämnas till Folkbildningsrådet. Dessutom redovisar studieförbunden listor över sina nationella medlemsorganisationer och samarbetsorganisationer med namn, organisationsnummer och liknande uppgifter direkt till Folkbildningsrådet.

På motsvarande sätt redovisar de lokala studieförbundsavdelningarna de nationella medlemsorganisationernas underföreningar och lokala medlemsorganisationer i sina verksamhetsberättelser och årsredovisningar. Även viktigare övriga samverkansparter kan redovisas. Redovisningarna sänds till de kommuner och regioner som avdelningarna tar emot bidrag av.

3.3 Studieförbundens offentliga redovisning

Förutom att redovisa medlemskap och samarbeten i verksamhetsberättelserna har studieförbunden gemensamt tagit initiativ till att redovisa samverkan på andra sätt.

En kommun eller region som ger bidrag till studieförbund kan härigenom få fördjupad information om hur samverkan ser ut genom att kontakta studieförbundet.

I en sådan rapport är det bland annat möjligt att ta del av

- Namn på samverkansparten.
- Antal unika deltagare i gruppverksamhet (studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet).
- Antal arrangemang i gruppverksamhet (studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet).
- Antal studietimmar i gruppverksamhet (studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet).
- Antal kulturprogram.
- Antal deltagare i snitt per kulturprogram.

För att värna enskilda deltagares integritet omfattar redovisningen endast samverkan där fler än tio personer deltagit i verksamheten under ett år.

4 Folkbildningsrådets förslag

4.1 Förslag

Den nuvarande rapporteringen till Statistiska centralbyrån (SCB) av den statsbidragsfinansierade verksamheten inom studieförbunden kompletteras med uppgifter om samverkan med:

- medlemsorganisationer med tillhörande underföreningar
- övriga samverkansparter.

Folkbildningsrådet sammanställer informationen i en årlig rapport om studieförbundens samverkan i den statsbidragsfinansierade verksamheten. Rapporten publiceras i november varje år.

Införandet beräknas ta minst sex månader.

Förslaget utgår ifrån att syftet med insamlingen av uppgifterna är statistikändamål.

Skälen för förslaget

Studieförbunden lämnar redan i dag en omfattande rapportering av sin verksamhet till SCB, vilket utgör en etablerad och fungerande struktur för datainsamling och rapportering (se avsnitt 3.1).

Mot den bakgrunden bedömer Folkbildningsrådet att det är mest ändamålsenligt och resurseffektivt att komplettera denna befintliga redovisning med ytterligare uppgifter om medlemsorganisationer med underföreningar och övriga samverkansparter.

Utifrån SCB:s insamling kan Folkbildningsrådet sammanställa en årlig rapport om studieförbundens samverkan i den statsbidragsfinansierade folkbildningsverksamheten. Rapporten kan förslagsvis publiceras i november.

Den kompletterande rapporteringen beräknas ta minst sex månader för studieförbunden, SCB och Folkbildningsrådet att införa.

Alternativt förfarande

Ett alternativt förfarande vore att Folkbildningsrådet bygger upp egna system för årlig inhämtning och hantering av uppgifter om

medlemsorganisationer, deras underföreningar och övriga samverkansparter från studieförbunden. Detta alternativ skulle dock kräva investeringar i systemutveckling och ytterligare kapacitetsuppbyggnad hos Folkbildningsrådet.

Alternativ redovisning av enbart medlemsorganisationer

Ett annat alternativt förfarande skulle kunna vara att redovisningen endast skulle omfatta medlemsorganisationerna och deras underföreningar. Folkbildningsrådet har redan de uppgifter som behövs för att sammanställa uppgifter om studieförbundens cirka 190 medlemsorganisationer och deras underföreningar. En sammanställning skulle därmed kunna göras tillgänglig av rådet utan avsevärt ökad administration. Förslagsvis skulle informationen kunna sammanställas årligen och redovisas på hösten. Alternativet skulle dock inte fullt ut möta formuleringen i regeringens återrapporteringskrav, som även inbegriper samverkansparter.

Sammantaget framstår därför den föreslagna lösningen – att komplettera den befintliga SCB-redovisningen – som det mest kostnadseffektiva och långsiktigt hållbara alternativet.

4.2 Konsekvenser av förslaget

Folkbildningsrådet bedömer att förslaget främst kommer att medföra administrativa konsekvenser för studieförbunden, till följd av ett utökat behov av rapportering och kvalitetssäkring av uppgifter om samverkande organisationer. Den föreslagna kompletteringen av rapporteringen innebär att studieförbunden behöver vidareutveckla rutiner för insamling, strukturering och verifiering av dessa uppgifter.

Det är också möjligt att vissa aktörer inom civilsamhället – särskilt mindre eller lokalt organiserade föreningar – kan komma att uppfatta registreringen av samverkan som en form av statlig närgångenhet eller som ett steg mot ökad kontroll. Denna risk understryker vikten av att informationen hanteras med respekt för föreningsfriheten, den princip om självständighet och oberoende som gäller för regeringens politik för det civila samhället samt den tillit som bör präglade relationen mellan staten och civilsamhället.

För att minimera dessa effekter bör genomförandet av förslaget kombineras med tydlig kommunikation och transparens kring syftet med datainsamlingen.

I det följande utvecklas vilka konsekvenser ett införande av förslaget kan komma att medföra.

Ökad administrativ belastning

I dag registrerar verksamhetsutvecklarna i studieförbunden samverkan för att kunna planera, genomföra och följa upp den verksamhet de ansvarar för. Rutinerna för registrering, klassificering och namngivning skiljer sig dock åt mellan de olika studieförbunden och ibland kan det även finnas olika arbetssätt inom ett studieförbund.

Om krav på registrering och kvalitetssäkring av uppgifter om samverkande organisationer införs skulle detta medföra en utökad administrativ börda för studieförbunden. Det handlar om att utveckla och underhålla interna rutiner för datainsamling, säkerställa informationskvalitet och samordna rapportering. Särskilt för mindre studieförbund med begränsade resurser kan detta innebära en kännbart ökad belastning.

Risk för feltolkning

En ökad rapportering av studieförbundens samverkan kan bidra till ökad transparens om studieförbundens betydelse i olika samhällsfrågor och politikområden, men det finns också risk för att informationen feltolkas eller används utanför sitt ursprungliga sammanhang.

Risk för minskad samverkan, mångfald och kontakt

En risk med förslaget är att vissa organisationer, särskilt de som representerar skyddsvärda grupper eller minoritetsintressen, kan känna oro inför att deras samverkan blir offentligt redovisad och sammanställd. Det kan exempelvis handla om religiösa samfund, organisationer med politisk profil, föreningar för hbtqi-personer, nationella minoriteter eller grupper som engagerar sig i kontroversiella eller stigmatiserade frågor.

Om dessa organisationer upplever att registreringen hotar deras autonomi, anonymitet eller säkerhet, finns en risk att de väljer att avstå från att samverka med studieförbunden. Detta skulle kunna leda till minskad mångfald och representativitet i folkbildningen, vilket strider mot de syften som riksdagen har fastställt för statsbidraget till folkbildningen.

En annan potentiell konsekvens av om organisationer avstår från att delta i studieförbundens verksamhet är att studieförbunden, Folkbildningsrådet och myndigheter får mindre information om civilsamhället och den verksamheten som bedrivs där. Organisationerna riskerar också att få en

mer begränsad kontakt med det omgivande samhället. Relationer och kontaktnätverk mellan studieförbund och deras samverkande organisationer har ofta byggts upp över många år och kan, exempelvis, användas för att mobilisera resurser och mellanmänskligt stöd i krissituationer. De nätverken riskerar att skadas om organisationer avstår från att samverka med studieförbunden till följd av krav på registrering.

Integritetsrisker och grunder för hanteringen

Även om inga personuppgifter kopplas direkt till organisationerna, kan registreringen ändå väcka frågor om organisatorisk integritet. I fall där en förening inte har ett organisationsnummer eller är tydligt definierad juridiskt, kan registreringen upplevas som ett sätt att kartlägga informella eller känsliga nätverk. Det är därför särskilt viktigt att hanteringen av uppgifterna sker med hög integritet och tydlig rättslig grund. Hanteringen behöver ske i enlighet med föreningsfrihetens skydd enligt grundlagen och förbudet mot åsiktsregistrering.

Syftet med redovisningen och därmed insamlingen behöver också vara tydligt för att SCB ska kunna hantera uppgifterna i enlighet med gällande regelverk. I kontakterna med SCB har myndigheten särskilt understrukt att de endast arbetar med statistikändamål.

Ökade kostnader

Ett krav på registrering förväntas medföra ökade kostnader i flera led: för systemutveckling, utbildning, informationsspridning, administration och statistisk bearbetning. Även om vissa uppgifter redan hanteras inom ramen för befintlig verksamhet, kräver en standardiserad och centraliserad rapportering nya investeringar. På längre sikt skulle också drift- och underhållskostnader öka.

4.3 Förslag till finansiering

Anslag 14:1, Statsbidrag till studieförbund, tillförs 6 miljoner kronor för införande av redovisningen och därefter 10 miljoner per år.

Vid alternativt förfarande tillförs i stället 6,8 miljoner kronor respektive 10,3 miljoner kronor per år.

Skälen för förslaget

Att införa redovisning av samverkande organisationer i studieförbundens verksamhet skulle innebära att en ny kategori av information ska samlas in, struktureras och redovisas inom ramen för den årliga verksamhetsrapporteringen.

För studieförbunden innebär det nya krav på dokumentation enligt en gemensam struktur och datastandard. Även om vissa av dessa uppgifter redan finns och används i dag innebär kravet på standardisering och överförbarhet en förhöjd administrativ belastning.

För SCB och Folkbildningsrådet innebär förslaget att de ska ta emot, kvalitetssäkra, sammanställa och analysera information som hittills inte ingått i verksamhetsrapporteringen. Detta kräver utveckling av tekniska system, utveckling av rutiner för datainsamling och enhetlig tillämpning.

Närmare om kostnaderna

Kostnaderna för att genomföra förslaget kan delas in i engångskostnader och löpande kostnader.

Studieförbundens kostnader

Studieförbunden har i dag möjlighet att registrera samverkan. Denna registrering skiljer sig dock åt mellan respektive studieförbund men också inom ett studieförbund. För att skapa en mer enhetlig hantering bedömer Folkbildningsrådet att verksamhetssystemet som studieförbunden använder behöver vidareutvecklas, inklusive teknisk utveckling för att kunna överföra uppgifterna om samverkan. Denna utvecklingsinsats beräknas ta sex månader och kosta cirka 2 miljoner kronor.

När en sådan ny funktion är färdigutvecklad krävs testning och driftsättning hos varje studieförbund, till en uppskattad kostnad om 0,8 miljoner kronor.

I samband med införandet behöver även medarbetarna utbildas i de nya arbetssätten. Den initiala utbildningsinsatsen beräknas omfatta tre timmar per medarbetare, vilket totalt motsvarar en kostnad på cirka 1,5 miljoner kronor, baserat på en timkostnad om 200 kronor.

För att upprätthålla kvaliteten i uppgifterna om samverkande organisationer krävs en löpande granskning av uppgifterna. Detta arbete bedöms motsvara 8 timmar per medarbetare och uppskattas till en årlig kostnad om cirka 8 miljoner kronor för samtliga studieförbund.

Folkbildningsrådets kostnader

Enligt Folkbildningsrådets förslag skulle Folkbildningsrådet ansvara för att leda arbetet med att införa den nya redovisningen av samverkande organisationer. Arbetet skulle omfatta samverkan med Studieförbunden i samverkan, enskilda studieförbund och SCB samt interna kontakter inom Folkbildningsrådet. Denna projektledning beräknas omfatta två arbetsdagar per vecka under en niomånadersperiod, vilket motsvarar en kostnad på cirka 0,36 miljoner kronor.

I samband med införandet krävs riktade informationsinsatser, då registreringen av samverkande organisationer är ny. Folkbildningsrådets förslag är att rådet skulle ansvara för att ta fram informationsmaterial riktat till medarbetare inom studieförbunden, medlemsorganisationer och andra berörda parter. Spridningen av informationen kan ske via studieförbundens egna kanaler. Den totala kostnaden för att ta fram och sprida informationen beräknas till 0,5 miljoner kronor.

För att ta emot, kvalitetssäkra och bearbeta uppgifterna om samverkande organisationer bedömer Folkbildningsrådet att bemanningen vid kansliet behöver förstärkas med en statistiker. Denna resurs motsvarar en årskostnad om cirka 1,2 miljoner kronor.

Kostnader för grafisk produktion och publicering av den årliga rapporten om samverkande organisationer beräknas till 0,1 miljoner kronor.

De löpande kostnaderna för IT-drift och licenser till följd av införandet bedöms öka med cirka 0,1 miljoner kronor per år.

Skulle själva insamlingen av samverkan göras av Folkbildningsrådet i stället för SCB tillkommer dessutom 0,8 miljoner kronor i kostnader för systemutveckling som engångskostnad och driftkostnaderna för IT-drift ökar med 0,4 miljoner kronor per år.

SCB:s kostnader

För att möjliggöra insamling och hantering av en ny kategori uppgifter behöver SCB anpassa sitt mottagningssystem. Detta arbete omfattar teknisk utveckling samt anpassningar för att säkerställa en säker och kvalitetssäkrad datainhämtning.

Utöver initiala utvecklingskostnader förväntas de löpande driftkostnaderna för systemet öka något, främst till följd av förvaltning, systemunderhåll och support.

Folkbildningsrådet har inte närmare kunnat uppskatta dessa kostnader då finansieringen inte sker via rådet.

Möjliga effektiviseringar

Införandet av redovisning av samverkan medför nya arbetsuppgifter för samtliga berörda aktörer. Folkbildningsrådet gör därför bedömningen att förslaget inte ger utrymme för några effektiviseringar vid implementeringen.

